

Α

Διαβάσω ἐδῶ ὅτι ἡ Φλωρεντία εἶναι ἡ πόλις τῶν ἀνθέων, τῆς τέχνης καὶ τῆς ποιήσεως καὶ ὅτι ὑπάρχουν διαρκῶς ἀνθισμένοι κῆποι καὶ πράσινοι λόφοι « γύρω ἀπὸ τὴν Ἀθήνα τῆς Ἰταλίας ». Πρέπει νὰ εὐχαριστήσω ὡς Ἀθηναῖος τοὺς καλοὺς Φλωρεντινοὺς. Ἡ Φλωρεντία βέβαια ὁμοιάζει μὲ τὴν Ἀθήνα ὡς πόλις τῶν μνημείων καὶ τῆς τέχνης, ὄχι ὅμως γιὰτι ἔχει καὶ ἀνθισμένους κήπους καὶ πράσινον, γιὰτι ἡ... Φλωρεντία τῆς Ἑλλάδος πολὺ ὀλίγην σχέσιν ἔχει μὲ τὸ πράσινον τῶν λόφων. Ἀλλὰ καὶ ἡ μεσαιωνικὴ αὐτὴ πόλις, ποὺ ζῆ μὲ τις ἀναμνήσεις τῆς κοντὰ σὺς ὄχθες τοῦ Ἄρνου, ἂν ἔχη ἀνθισμένες ἐκτάσεις ἕνα γύρω καὶ ἕνα θαῦμα ὅπως ἡ πιατσάλε Michelangelo ἔχει ὅμως καὶ ἀρκετὴν κατῆφειαν στοὺς στενοὺς πυκνοκατοικημένους δρόμους τῆς μὲ τις πανάρχαιες καὶ πανύψηλες οἰκοδομῆς, ποὺ διηγοῦνται ὅλες σχεδὸν παλαιῆς ἱστορίας, ἀλλὰ ποὺ μεταβάλλονται τὸ βράδυ σὲ μελαγχολικὰς σκιὰς. Ἡ φλωρεντινὴ νύκτα πενθεῖ... Ἡ ἐρημία τῶν στενῶν δρόμων, τὰ σκιερὰ παλάτσα τῶν δουκῶν, οἱ ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἀνοιγόμενες παλαιῆς στοῆς ἔχουν τὴν νύκτα κατὶ τὸ πολὺ θλιβερὸν καὶ κατὶ τὸ μυστηριῶδες ἀκόμη. Νομίζεις ὅτι ἀπὸ κάποιου παλάτσο θ' ἀνοίξῃ ἔξαφνα μίαν πόρτα καὶ θὰ ἐμφανισθῇ ἕνας παγωνοφόρος μὲ γυμνὸν ξίφος.

— Ροδόλφε, τί ἔκανες ; θὰ ἐρωτοῦσε σὲ ἕνα μυθιστόρημά του ὁ Ντ' Ἐνερού.

— Ἐφόνευσαν τὴν Λουκρητίαν!...

— Ἀθλιε! θ' ἀναφωνοῦσε πάλι ὁ Ντ' Ἐνερού.

Καὶ θὰ ἀκολουθοῦσε μακρὸν κεφάλαιον τῆς τραγικῆς φλωρεντινῆς νυκτός.

Μὰ ἔτσι εἶναι. Τὰ περισσότερα σπίτια εἶναι 1000 καὶ 1500 ἐτῶν. Ἀλλὰ... δὲν τοὺς φαίνεται... γιὰτι διατηροῦνται περίφημα. Ἐδῶ τὸ παλάτσο τῶν Μεδίκων, παρακάτω ἄλλο παλάτσο καὶ δίπλα ἄλλο μὲ κάποιον ἔνδοξον παρελθόν. Τὸ ξενοδοχεῖον ἀκόμη ποὺ μένω εἶναι 800 ἐτῶν. Ἐδῶ ἐκάθησε ὁ Δοῦξ τῆς Τοσκάνης. Καὶ ἐγώ...

Περασμένα μεγαλεῖα καὶ δόξες ποὺ ἔσβυσαν καὶ ἱστορίες ποὺ ἐπέρασαν. Ἀλλὰ ἡ Φλωρεντία, αὐτὴ ἡ παλαιὰ ἀριστοκρατία, διατηρεῖ ἀκόμη καὶ σήμερον κατὶ ἀπὸ τὸ παλαιὸν ἀριστοκρατικὸν τῆς ὕψος. Στὶς παλῆς πιάτσες μὲ τοὺς μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς, στὸ θαμπὸ φῶς τῶν δρόμων τῆς ποὺ εἶναι, σὰν νὰ τὸ ἔκρυψαν βαρεῖα, ἀκριδὰ παραπετάσματα, στὰ ἄνθη τῆς ἀκόμη, στὸ κάθε τι διατηρεῖται ἀτελείωτη ὅλη ἡ παλαιὰ εὐγένεια. Καὶ παντοῦ οἱ φωτεινὲς μορφὲς τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν τῆς Ἀναγεννήσεως, στὰ ἀφθαστα ἀριστουργήματα μὲ τὰ ὅποια ἔχουν κατακοσμήσει τὴν πόλιν.

Μαρία ντὲλ φιώρε. Μαρία τῶν λουλουδιῶν. Αὐτὸς λοιπὸν ὁ περίφημος καθεδρικὸς ναὸς τῆς Φλωρεντίας δὲν εἶναι ἐκκλησία. Εἶναι κέντημα ἀπὸ πολύχρωμες μεταξωτὲς κλωστὲς ἢ εἶναι ἡ πελωρία μαρμαρωμένη ἀνθοδέσμη ποὺ ἡ Τέχνη προσέφερεν εἰς τὴν Θεοτόκον. AVE MARIA. Πόσες Μαρίες, ἀλήθεια! Πόση λατρεία εἰς τὴν Μητέρα τοῦ Χριστοῦ! Μαρία Νοβέλι, Μαρία ντὲ

Φλέρ, Μαρία Καρμίνα, Μαρία Τρίκτε, Μαρία Ματζιώρε. Μά ἐγὼ προτιμῶ μιὰ Μαρία ντὲ λὰ Γκράτσια, ἓνα ταπεινὸ φτωχικὸ ἐκκλησιάκι ποὺ εἶδα στὴ Ρώμη κοντὰ στὸ Βατικανό. Στριμωγμένο ἀνάμεσα στοὺς ὀγκόλιθους τῶν μεγάλων οἰκοδομῶν, στέκεται σὰν φοβισμένο ἐμπρὸς στὸ μεγαλοπρεπὲς ἀνάστημα τοῦ Σάν Πέτρο. Μά τὸ ἀγαπημένο ἐκκλησιάκι τῆς Μαρίας ντὲ λὰ Γκράτσια δὲν εἶναι ὕψος καὶ θάμβος. Εἶναι μόνον γαλήνιος τόπος προσευχῆς.